

МОРОЗОВ Євгеній Юрійович,

магістрант Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ВИЩІЙ ОСВІТІ ЯК ЧИННИК ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Розглянуто феномен інноваційного менеджменту у вищій освіті як чинник, що призводить до її суттєвих трансформацій, а також зв'язок інноваційних процесів в освіті з організацією фізичного виховання у вищих навчальних закладах.

Інноваційний менеджмент щодо вищого навчального закладу – це певна сукупність організаційних дій, визначених як цілі його інноваційної діяльності у найбільш чутливих до змін і трансформацій сферах життя закладу, пов'язаних з навчальним процесом, підвищення мотивації суб'єктів інноваційного процесу. За останні 15 років достатньо глибоко розроблена науково-теоретична й методична база інноваційного менеджменту вищої освіти, про що свідчить бібліографія з цього питання, укладена, наприклад, завідувачем відділу науково-реферативної інформації Дитячої науково-публічної бібліотеки ім. В. О. Сухомлинського І. Й. Коваленко [1].

Особливості інноваційного менеджменту у вищій освіті досліджено у працях Л. Ващенко, Л. Даниленко, Л. Калініної, О. Козлової, М. Поташника та інших науковців [2; 210]. І хоч чимало авторів звертаються до теоретико-прикладних здобутків, запозичених із виробничої сфери, на дослідницькому полі інших наук, для нас важливо те, що набутий ними досвід може бути успішно перенесений на методологічні й методичні засади фахової підготовки спеціалістів вищих навчальних закладів, враховуючи специфіку вищої освіти.

Тож до специфічних функцій менеджменту вищої освіти відносять функції, що розрізняються за такими класифікаційними ознаками: рівні управління, освітні рівні, об'єкти управління та процеси управління (за О. Антонюк) [3]. Проте підвищення якості освітніх послуг та забезпечення конкурентоспроможності вищого навчального закладу можна досягнути лише шляхом ретельного аналізу його стану, підсистем закладу, постановки науково-навчальної роботи у ньому, з'ясування внутрішніх і зовнішніх можливостей розвитку, визначення й виконання конкретних інноваційних проектів і завдань усіма структурними підсистемами закладу, кожним суб'єктом навчального процесу. Це сприятиме системній інноваційній діяльності, створенню єдиного інформаційного поля інноваційної діяльності, підвищенню інноваційної компетентності педагогів, формуватиме позитивне ставлення до інноваційних трансформацій, а також конкурентоспроможність навчального закладу.

Подібна багатоаспектна системна діяльність проводирів інноваційних перетворень у закладі потребує прискіпливої уваги до ще однієї непростой й досі не розв'язаної, хоч і супутньої вузівській освіті, проблеми. Йдеться про *здоров'язберезувальний потенціал інноваційного менеджменту в організації фізичного виховання* його підвищення у вищому навчальному закладі.

«В організації фізичного виховання студентів, як показує практика, – зазначає Л. Пустолякова, – існує низка суперечностей, які виникають, зокрема, між соціальним замовленням суспільства на підготовку фізично здорової талановитої студентської молоді й складністю досягнення цього через інтенсивні розумові навантаження студентів; збільшенням вимог держави до рівня підготовки студентів та обмеженими можливостями щодо реалізації завдань, визначених державними нормативними актами з фізичного виховання; необхідністю використання специфічних можливостей навчальної, поза навчальної, клубної роботи для вирішення проблем

фізичного виховання у ВНЗ і недостатнім усвідомленням цього викладачами»[4; 26].

Тобто йдеться про недостатнє підживлення, поєднання розвитку розумових сил із розвитком фізичних сил студентів. Очевидно, саме ця проблема і привернула увагу Міністерства освіти і науки України останнім часом, а її наслідком став лист до керівників вищих навчальних закладів «Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах» від 25.09.2015 № 1/9-9-454, в якому передбачено запровадження персональної відповідальності керівників вузів «за забезпечення, розвиток та модернізацію фізичного виховання студентів, а також підготовку та оприлюднення щорічного звіту про стан фізичного виховання та спорту в навчальному закладі» [5].

Повідомляється в ньому також про «підготовку нормативно-правового акта щодо безпечної організації різних моделей та форм фізичного виховання у вищих навчальних закладах». У додатку до листа визначено базові моделі та форми фізичного виховання у ВНЗ, зокрема: *секційну, професійно орієнтовану, традиційну й індивідуальну*, які поодино або у поєднанні можуть бути покладені в основу фізичного виховання в окремому вузі. Подано тут і різного роду стимули, які можуть бути застосовані для активної участі студентів у денній формі навчання: *рейтинг, стимул, змагання, сертифікати і класифікації, медійна підтримка*[5].

Але якщо для одних студентів секційна, традиційна чи індивідуальна базова модель організації фізичного виховання у ВНЗ відповідає їхньому стану здоров'я і природним можливостям, то інші – саме через незадовільний стан власного здоров'я – потрапляють у пастку, адже жодна з базових моделей не вирішує питання фізичного виховання студентів, за станом здоров'я віднесених до спеціальної медичної групи. А таких студентів з кожним роком, на жаль, більшає.

Як їм допомогти?

Оригінальну спробу розв'язання цієї проблеми запропонували, зокрема, автори методики застосування елементів хортингу для формування навичок здорового способу життя у студентів спеціальних медичних груп – Л.

Пустолякова, М. Болгар, С. Павліченко[6].

Безумовно, тут можливі й інші методики вирішення проблеми. Головне, щоб кожен студент не залишився сам-на-сам із підступною хворобою чи якоюсь вадою і зміг би поліпшити стан свого здоров'я до часу закінчення навчання завдяки праці викладачів фізичного виховання або лікувальної фізкультури.

«Пріоритетом фізичного виховання цієї категорії студентів, – вважають автори згаданої методики, – є створення позитивної емоційної атмосфери занять із метою оптимізації умов проведення занять фізичного виховання таким чином, щоб запропоновані їм навантаження сприяли усуненню вад хвороби та давали їм здоров'я, задоволення, духовно збагачували» [6; 96].

Отже, технологія інноваційного менеджменту у вищій освіті, щоб стати справжнім чинником її трансформації, очевидно, має дбати не лише про поліпшення іміджу вищого навчального закладу та підвищення його конкурентоспроможності, а й про поліпшення стану здоров'я кожного свого студента, який, отримуючи диплом про вищу освіту з обраного фаху, прагне відчувати себе справжнім спеціалістом своєї справи, фізично зміцнілим за роки навчання, достойним громадянином рідної держави й активним членом оновленого українського суспільства.

Список використаних джерел

1. Менеджмент в освіті. Реферативний огляд видань за період 2001–2012 рр. //Укладач І. Й. Коваленко. Сайт ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – На сайті бібліотеки.

2. М а р м а з а О. І. Інноваційний менеджмент в освіті: сутність, функції, засоби. //Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Вип. 36 (89). – 2014.
3. А н т о н ю к Олександр.Мнеджмент в освітянській сфері: концептуальні засади. //Персонал. Журнал інтелектуальної еліти. – 2006, № 10.
4. П у с т о л я к о в а Л. М. Готовність студентів до реалізації ідей здорового способу життя у майбутній професійній діяльності. – Фізичне виховання в рідній школі.: 2014. № 6. – С. 26.
5. Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах. //Лист Міністерства освіти і науки України від 25.09.2015 № 1/9-9-454.
– Сайт МОН України. Накази.
6. П у с т о л я к о в а Л., Б о л г а р М., П а в л і ч е н к о С. Застосування елементів хортингу для формування здорового способу життя студентів спеціальних медичних груп. //Теорія і методика хортингу. Зб. наук.праць. Вип. 2.: – К., Видавець Палівода А. В., 2014. – С. 96.